

29 282 Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector

25 295 Infectieziektenbestrijding

Nr. 433 Brief van de minister voor Medische Zorg

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 maart 2021

De kamerbreed aangenomen motie van de leden Pieter Heerma en Wilders¹ verzoekt de regering om onderzoek te doen naar de introductie van een nationale reserve van zorgmedewerkers, die kunnen worden ingezet tijdens een pandemie, ramp of terreuraanslag, en de Kamer over haar bevindingen ter zake te informeren. Met deze brief informeer ik u over de voortgang.

De uitvoering van deze motie geschiedt langs twee sporen. Het eerste spoor is gericht op actuele knelpunten en een (eventuele) derde golf en behelst het in kaart brengen en vergroten van de huidige reserve aan (oud-)zorgpersoneel, en het voorstellen van deze groep aan zorginstellingen. Het tweede spoor is gericht op de fase na de derde golf en betreft onder meer een verkenning naar wat er nodig is om duurzaam over een Nationale Zorgreserve te beschikken. Hieronder licht ik de twee sporen nader toe.

Spoor 1: huidige reserve bij Extra Handen voor de zorg

Op de korte termijn vormen de mensen die zich aanmelden bij Extra Handen voor de Zorg onze zorgreservisten. Extra Handen voor de Zorg heeft de samenstelling en beschikbaarheid van de huidige reserve met behulp van uitzendbureaus en professionele belteams in kaart gebracht (zie tabel 1).

Tabel 1: huidige reserve zorgverleners en hun beschikbaarheid in uren

	<i>Totale reserve</i>	<i>Voorgesteld, wacht op reactie</i>	<i>Nog niet voorgesteld</i>	<i>% > 20 uur beschikbaar</i>
<i>Medische achtergrond</i>	2643	945	1698	35%
<i>Zorgstudent (mbo, hbo, wo)</i>	1049	176	873	25%
<i>Coronabaan*</i>	2317	551	1766	60%
<i>Coronabaan duurzame instroom</i>	509	249	260	60%

¹ Kamerstuk 25 295, nr. 692.

	6518	1921	4597	
--	-------------	-------------	-------------	--

* De categorieën 'Coronabaan' en 'Coronabaan duurzame instroom' zijn mensen zonder zorgachtergrond die tijdelijk bij willen springen, al dan niet met de ambitie om duurzaam in te stromen in de zorg.

Op dit moment² zijn 6518 mensen beschikbaar, waarvan een deel al is voorgesteld aan zorgorganisaties maar nog niet geaccepteerd. Deze reserve is gecategoriseerd naar wel/geen zorgachtergrond. Ook de beschikbaarheid in uren is in kaart gebracht. Mensen zonder zorgachtergrond zijn het meeste aantal uren beschikbaar, 60% van hen 20 uur of meer per week. Bij mensen met een medische achtergrond is dat 35% en bij medisch studenten is dat 25%.

Er zijn in voorbereiding op de derde golf verschillende wervingsacties in gang gezet om deze reserve te vergroten, zoals de oproep bij de kerkelijke organisaties en de campagne gericht op medisch studenten waarover ik u eerder geïnformeerd heb.³ In aanvulling daarop kan ik u melden dat de Dienst Justitiële Inrichtingen haar oud-medewerkers met een zorgachtergrond heeft aangeschreven om Extra Handen voor de Zorg onder de aandacht te brengen.

Voor een optimale inzet van deze reserve is, in voorbereiding op een mogelijke derde golf, de samenwerking tussen Defensie en Extra Handen voor de Zorg geïntensiveerd. De inzet van Defensie is een 'last resort' voor zorgaanbieders en is beperkt beschikbaar. Zorginstellingen moeten eerst aantonen alle overige opties maximaal te gebruiken zoals regionale samenwerking, Extra Handen voor de zorg, de vrijwilligers van de Nederlandse Patiënten Vereniging (NPV), het GGD-expertiseteam en vrijwilligers van het Rode Kruis. Omdat de inzet van Defensie altijd kortdurend is, is met het oog op de derde golf de afspraak gemaakt tussen Defensie en Extra Handen voor de zorg dat een team vanuit Extra Handen voor de Zorg kan worden bijgeschakeld bij de inzet van Defensie.

Spoor 2: Verkenning Nationale Zorgreserve

Ik verken op dit moment wat nodig is om te komen tot een Nationale Zorgreserve. Dit gebeurt langs vier lijnen:

² Peildatum 5 maart 2021.

³ Kamerstuk 25295, nr. 995

- 1) VWS gaat bij bestaande reserves zoals de vrijwillige brandweer, de reservisten van defensie en de dijklegers van de waterschappen na wat de voorwaarden zijn voor succesvolle inzet van reservisten voor de zorg.
- 2) VWS bereidt een searchopdracht voor naar mensen met een zorgachtergrond die buiten de zorg werkzaam zijn, maar tijdelijk bereid en in staat zijn om als zorgreservist aan de slag te gaan. Deze aanbesteding is in voorbereiding, begin mei vindt de gunning plaats.
- 3) Het initiatief ZorgreservistenNL van de stichting Extra Zorg Samen kijkt wat nodig is om zoveel mogelijk mensen met een zorgachtergrond te verleiden om zich ook op de langere termijn als zorgreservist aan te melden. Dit doen zij met een campagne, ook een communityplatform is in voorbereiding. Deze gaat naar verwachting op 23 maart live.
- 4) Extra Zorg Samen is daarnaast gestart met verschillende proeftuinen om in de praktijk na te gaan wat nodig is voor een duurzame inzet van zorgreservisten. Deze zijn in voorbereiding bij 2 ziekenhuizen, 3 VVT-instellingen en in de ROAZ-regio Twente. Bij die laatste zijn zowel ziekenhuizen, VVT-instellingen, een revalidatiecentrum, een hospice als een instelling voor verstandelijk gehandicapten zorg betrokken.

In deze proeftuinen staan de volgende vragen centraal:

- Wat vraagt het van de huidige zorgmedewerkers en leidinggevenden binnen de zorgorganisaties waar de zorgreservisten aan de slag gaan?
- Wat vraagt het van de zorgreservisten en hun huidige werkgevers?
- Wat betekent de inzet voor de samenwerking tussen organisaties in de regio?
- Tegen welke juridische of arbeidsrechtelijke knelpunten loopt men aan?
- Wat er nodig is qua scholing voor de zorgreservisten?

In een proeftuin worden alle belanghebbenden binnen een zorgorganisatie meegenomen (raad van bestuur, verpleegkundige adviesraad, afdelingsmanagers, teamleiders en verpleegkundigen), naast de zorgreservisten en hun huidige werkgevers. Met deze aanpak wordt in de praktijk nagegaan wat nodig is om te komen tot een duurzame inzet van zorgreservisten bij verschillende typen zorg.

De lessen die voortkomen uit de lijnen 1 en 4 en de voortgang met betrekking tot de lijnen 2 en 3 zal ik u voor de zomer doen toekomen.

De minister voor Medische Zorg,
T. van Ark